

УДК [004.738:378.4]

Анна Шелестова,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри інформаційних
технологій ХДАК

Електронна навчальна документація як змістовна складова веб-сайту вищого навчального закладу

У статті розглянуто призначення, характеристики, особливості та переваги електронної навчальної документації як змістовної складової веб-сайту вищого навчального закладу.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, електронний навчальний документ, веб-сайт ВНЗ, комунікація, інформаційно-комунікаційний простір.

Зростання інтересу до електронного навчального документа (ЕНД) та актуальність його дослідження обумовлені значною мірою прагматичними обставинами, а також проблемами та протиріччями усередині документної практики при зростанні значення документних процесів у суспільстві загалом та у вищому навчальному закладі (далі — ВНЗ) зокрема, а також з ускладненням самих документних засобів.

ЕНД містить загальні, особливі (або спеціальні) характеристики та властивості навчального й електронного документа, конкретні (або окремі) особливості веб-документа. Навчальний створюється для збереження та передавання знання у часі та/або просторі, він містить організовану, систематизовану інформацію та надає її у фіксованому вигляді. Будь-який навчальний документ призначений для здійснення комунікаційного процесу, тобто він має соціально-комунікаційну основу. Особливість електронного навчального документа, на відміну від паперового, полягає в тому, що він розширює ці властивості за рахунок своєї гнучкості, здатності швидко змінюватися, доступності, організації (інформації), структури (може мати лінійну і нелінійну структуру тексту), можливості бути наданим необмеженому колу користувачів. У порівнянні із паперовим специфіку та особливості комунікаційних властивостей ЕНД, розміщеного на веб-сайті в Інтернеті, забезпечує його віртуальність, інтерактивність, гіпертекстуальність, глобальність, креативність, анонімність, мозаїчність, мультимедійність [1].

Тому *мета* статті — дослідження призначення, характеристик, особливостей та переваг електронної навчальної документації як змістовної складової веб-сайту ВНЗ.

Можна констатувати, що із розвитком новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (далі — ІКТ) у ВНЗ у відповідь на освітні та інформаційні потреби користувачів функціонують документи, що існують у паперовій формі, у паперовій та електронній одночасно та лише в електронній формі. Останні передають у процесі комунікації за допомогою електронних засобів комунікації. До них належить офіційний веб-сайт ВНЗ, який за рахунок своєї комплексності може вміщувати електронні навчальні документи, що ще більше розширює їх комунікаційні властивості, тобто забезпечує ширшу комунікацію "документ—користувач", а також слугує засобом комунікації "користувач—документ—користувач". Електронний документ виникає та існує в документально-комунікаційному просторі сучасного ВНЗ, тобто в такій комунікації, в якій від одного суб'єкта (відправника) до іншого (отримувача) передається інформація, яка зафіксована в цьому документі, каналами комуніка-

ції за допомогою сучасних комунікаційних засобів. Як зазначає Г. Швецова-Водка, документ використовується в соціальній комунікації як єдність каналу комунікації та соціальної інформації, що передається [2].

Веб-сайт сприяє розширенню та вдосконаленню комунікації у ВНЗ, є комунікаційним середовищем функціонування електронної навчальної документації і важливим каналом комунікації в інтегрованому інформаційно-комунікаційному просторі (ІКІП). В ЕНД, розміщеному на веб-сайті ВНЗ, інформація подається в певному порядку, узагальненні, взаємозв'язку різних даних.

Звернемося до базових тлумачень електронного документа. Поняття "електронний документ" закріплено в українському законодавстві відносно нещодавно. Відповідно до статті 5 Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг" (зі змінами та доповненнями) [4], електронний документ — це документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа. Склад та порядок їхнього розміщення визначається законодавством (але у названому законі склад та порядок розміщення обов'язкових реквізитів не визначено). Електронний документ може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму. Візуальною формою подання електронного документа є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для сприймання його змісту людиною. Юридична сила електронного документа не може бути заперечена виключно через те, що він має електронну форму [4].

У ВНЗ, окрім паперових навчальних документів, існують їхні електронні версії, а також самостійні ЕНД, які все частіше використовуються у навчальному процесі [5]. Електронний навчальний документ — програмний засіб (програмний комплекс) або програмно-технічний комплекс, призначений для вирішення певних освітніх завдань, має предметний зміст та орієнтований на взаємодію із користувачами, що навчаються [6]. Значення поняття "електронний документ", у тому числі і "електронний навчальний документ", сформувалось не одразу, а пройшло певні етапи розвитку.

У другій половині ХХ ст. з'явилося нове поняття — "нематеріальний носій", під яким розумівся будь-який електронний засіб тривалого зберігання інформації, на якому записано документ в цілому або його частина [6]. Найчастіше інформація зберігалася на магнітному носії: магнітній стрічці або магнітному диску. Проте вони мали низку недо-

лікв: надійність зберігання і щільність занесення інформації були низькими. Тому такі засоби використовувалися досить рідко. Здебільшого процес підготовки документів ґрунтувався на використанні "паперових" технологій.

Останні десятиліття XX та перші десятиліття XXI ст. характеризуються швидким вдосконаленням і розвитком комп'ютерних та інформаційних технологій. Підготовлений до друку документ, що зберігається в пам'яті комп'ютера (на жорсткому магнітному диску) або на спеціальному накопичувачі довготривалого типу, можна назвати "електронним документом". Проте для того, щоб він (наприклад, електронний підручник), дійсно міг конкурувати зі своїми паперовими аналогами, потрібні були засоби поширення, доведення до користувача. У кінці XX ст. ці засоби фактично стали масовими: електронні документи, у тому числі й навчальні, стали розповсюджуватись переважно мережами, зокрема глобальною мережею Інтернет. Інформаційним середовищем для поширення електронних навчальних книг останні п'ятнадцять років стали компакт-диски, а сьогодні — електронні книжки.

Далі поняття "електронний документ" стало включати тексти документів, що розповсюджувались у будь-якому текстовому або іншому форматі, наприклад, у гіпертекстовому (HTML) або одному зі стислих форматів (ZIP, ARJ, RAR, WINZIP та ін.). У останнє десятиліття XX ст. у складі електронних документів стали застосовуватися ще і мультимедійні компоненти, тобто цифрові, аудіо- або відеофрагменти, а також анімаційні вставки. У результаті електронні документи, зокрема навчальні, стали засобом комплексної інформаційної дії на користувача. Принциповою відмінністю паперових документів від електронних стає можливість інтерактивної реалізації останніх, при якій користувач (студент) може не лише рухатись по вбудованих в текст гіперпосиланнях, а й активно втручатися в хід подій, моделювати процеси, у тому числі й навчальний.

В останні декілька років з'явилися мережеві електронні навчальні документи. Нині в мережі Інтернет існує значна кількість веб-сайтів ВНЗ, що є, по суті, середовищем розміщення, розповсюдження та зберігання електронних навчальних документів в електронному мережевому форматі. Так, у сучасному вищі існують документи в електронній формі, що передаються в процесі комунікації за допомогою електронних засобів, за рахунок чого в комунікації "викладач—студент" все більшого значення поряд із паперовими набувають електронні документи.

Електронний навчальний документ як носій інформації є обов'язковим елементом внутрішньої та зовнішньої комунікації ВНЗ. Вчені зазначають, що в результаті тривалої еволюції на основі природних (вербальних, невербальних) і штучних (іконічних, символічних) каналів склалися три види комунікації: усна, документальна, електронна [7]. Уособленням електронної в наші дні є Інтернет як глобальна соціально-комунікаційна комп'ютерна мережа, призначена для задоволення особистісних і групових комунікаційних потреб засобами використання телекомунікаційних технологій. Теорії щодо документальних комунікацій в умовах комп'ютеризації та "інтернетизації" освітньої системи мають суттєво змінюватися внаслідок змін у термінологічній площині понять "документ", "електронний документ", "мережевий документ" тощо. З урахуванням зазначеного слід розглядати комунікацію як інтеграцію документальної та електронної. Отже, у комунікацію ВНЗ включені процеси, операції та дії з передачі документа (традиційного і електронного) від комунікатора до користувача традиційним і телекомунікаційним (Інтернет) каналами [7].

Комунікація у ВНЗ опосередкована навчальними документами та побудована на обміні цими документами між учасниками освітньо-комунікаційного процесу. З початку XXI ст. одночасно з розширенням кола об'єктів, що належать до

документів, розширюється емпіричне поле комунікації ВНЗ, ускладнюються системні зв'язки документних об'єктів, розвивається системне різноманіття комунікаційних засобів, до яких належить веб-сайт. Важливою особливістю сучасного ВНЗ є розвиток його комунікаційного потенціалу за рахунок нових інформаційних технологій (ІТ) та можливостей мережі Інтернет, що сприяє створенню ПКП вишу. Головними складовими цього простору стають нові форми електронної навчальної документації.

Електронна навчальна документація ВНЗ формується за загальними та спеціальними правилами й стандартами, що визначаються діяльністю ВНЗ, напрямом та профілем навчання, формальними та змістовними нормативними вимогами до будь-якого документа та електронного зокрема. Специфіка електронної навчальної документації ВНЗ визначається діяльністю самого вишу і його функціями. Електронний документ, як і паперовий, — це результат діяльності, що слугує для подальшого її розвитку, тобто він створюється в процесі документно-комунікаційної діяльності та сприяє створенню нового знання, а отже, і нового документа [8].

Сьогодні ЕНД є освітнім продуктом, який може бути відтворений (використаний) тільки за допомогою засобів ІКТ, відповідає затвердженій програмі навчання або авторській програмі навчального курсу, має принципово нові риси в порівнянні з паперовим навчальним документом. Види електронних навчальних видань визначені нами під час розроблення оптимальної типології навчальної документації [5]. До основних належать: електронні підручники, електронні навчальні посібники, практикуми (задачники), комп'ютерні навчальні презентації, навчальні комп'ютерні програми, програми перевірки знань студентів, електронні навчальні довідники, мультимедійні заняття, електронні навчальні курси тощо. Електронні навчальні документи можуть бути як самостійними, так і аналогами паперових.

Компонентами ЕНД є: презентаційна складова (містить основну інформаційну частину курсу); вправи, що сприяють закріпленню отриманих знань; тести, що дають змогу проводити об'єктивну оцінку знань студента тощо. Наприклад, електронний підручник повинен містити: обкладинку, титульний екран, зміст, анотацію, повний та короткий виклад навчального матеріалу, додаткову літературу, систему перевірки знань та рубіжного контролю, функцію пошуку текстових фрагментів, список авторів, словник термінів, довідкову систему щодо роботи з елементами електронного підручника, систему керування роботою з ним [6; 9]. Потрібно, щоб електронний навчальний документ відповідав таким вимогам: 1) інформація має бути добре структурованою і являти собою завершені фрагменти курсу з обмеженою кількістю нових понять; 2) структурним елементам навчального курсу повинні відповідати ключові теми ЕНД з гіпертекстом, ілюстраціями аудіо- і відеокomentarями або відеоілюстраціями; 3) основні його фрагменти разом з текстом та ілюстраціями мають містити аудіо- або відеозапис авторського (чи лекторського) викладу матеріалу; 4) текстова інформація може дублювати деяку частину лекцій, проведених в аудиторіях; ЕНД повинен забезпечувати можливість друкування необхідних фрагментів тексту; 5) ілюстрації, що представляють складні моделі або пристрої, мають бути забезпечені системою миттєвої підказки (допомоги), можливістю збільшення окремих елементів до розмірів повноекранної ілюстрації; 6) в електронних навчальних документах рекомендується використовувати багатовіконний інтерфейс; 7) текстова частина повинна супроводжуватися перехресними посиланнями (гіпертекстом), що дають можливість скоротити час пошуку необхідної інформації, а також потужною пошуковою системою; 8) необхідно, щоб додаткова відеоінформація або анімовані кліпи супроводжували ті розділи курсу, які важко зрозуміти в текстовому викладі; 9) аудіоінформація є обов'язковим елементом під час на-

вчання студентів, наприклад, музичних спеціальностей; 10) в електронному навчальному документі потрібно передбачити можливість копіювання обраної інформації, її редагування у блокуванні та друкування без виходу з самого документа; 11) він не має бути повним аналогом паперового, а уміщувати принципово нові якості.

Основними перевагами таких навчальних документів стають: майже миттєвий зворотний зв'язок (властивість інтерактивності); можливість швидко віднайти необхідну навчальну інформацію (підвищення якості пошуку та навігації); значна економія часу при багаторазових зверненнях до гіпертекстових пояснень; супровід тексту аудіо-, відео-, медіафрагментами (принцип наочності то доступності); можливість перевірки знань з конкретного розділу в зручному для студента темпі (налаштування на конкретного користувача); миттєве оновлення необхідної навчальної інформації за допомогою Інтернету (принцип актуалізації навчальної інформації) [10]. Значною перевагою ЕНД є можливість надання їх необмеженому колу користувачів завдяки розміщенню на офіційному веб-сайті ВНЗ. Цінність веб-сайтів обумовлена їх комплексністю та власною специфікою, що забезпечує ефективне функціонування електронної навчальної документації.

Сучасне документознавство останнім часом активно розробляє концептуальні підходи до розуміння електронного документа. Але середовище мережевих документів та веб-документів залишається поки що малодослідженим. Значимо, що в сучасному документознавстві утвердилося уявлення про документ як про документовану інформацію, що закріплена на матеріальному носії. При цьому прибічники стандартизованого підходу розглядають як документи здебільшого службову, ділову документацію [11; 12]. Прибічники ширшого підходу пропонують у визначенні документа не обмежуватися рамками управління та діловодної практики [13; 14], з чим автор повністю згоден. Підходи до визначення веб-документів варіюються у межах цих парадигм.

Для класифікації веб-документів в цілому можна орієнтуватися на спеціальні стандарти, створені для бібліографічного опису ресурсів, у тому числі й електронних. Наприклад, у міждержавному стандарті ГОСТ 7.83—2001 електронні видання класифікуються за різними ознаками поділу: за природою основної інформації, технологією взаємодії з користувачем, цільовим призначенням тощо [15]. Такі критерії підходять і для веб-сайтів. Слід згадати і міжнародний стандарт "Дублінське ядро", що пропонує структуру метаопису різних ресурсів, яка вважається на сьогодні однією з найкращих. Найбільший інтерес для побудови класифікації становить такий елемент метаопису, як "тип ресурсу". У "Дублінському ядрі" міститься спеціальний словник, що визначає типи ресурсів, який, по суті, є базовим класифікатором. Дослідники, що вивчають електронні документи, пропонують свої класифікації, які містять інтернет-ресурси. Більшість з них виділяють веб-сторінки як окремі документи та відносять їх до тих чи інших груп документів [16], у тому числі й до інтернет-документів, створених самою людиною (вручну або за допомогою певних програмних засобів) [17]. Хоча інші автори виокремлюють домашні сторінки та веб-сайти в окрему групу [18].

Під веб-документом О. Рісков розуміє документ, розміщений на веб-сторінці та такий, що є логічною одиницею мережі [14; 19]. Варто зазначити, що веб-сторінки відрізняються складною інформаційною структурою. Вони можуть одночасно включати в себе різні елементи: текст, графічні зображення, звук, відео, інтерактивні елементи та подавати їх як взаємопов'язане ціле. Паперовий документ таких властивостей не має. Окрім цього, виділення певних елементів веб-сторінки як самостійних призведе до порушення контексту, що буде заважати адекватному сприйняттю інформації.

Іншу точку зору на визначення веб-документа висловив С. Семілетов, який вважає, що розвиток Інтернету призвів до виникнення нового підвиду електронних документів,

які мають програмну основу [20; 21]. До них відносяться мультимедійні документи, у тому числі й веб-сторінки [20]. Таким чином, одиничний веб-документ розглядається як веб-сторінка, а веб-сайт, у свою чергу, "як набір електронних документів у вигляді програмних файлів, пов'язаних у систему та розташованих за певною адресою у домені на хост-сервері (комп'ютер, що об'єднує користувачів та надає їм доступ до Інтернету) вузла Інтернету, відображення яких, через звернення електронної програми-браузера (комп'ютерна програма, за допомогою якої користувач отримує можливість пересування в інтернет-просторі) користувача до даного сайту, на екрані дисплея надається у вигляді завершеного авторського аудіовізуального твору з однієї або декількох сторінок і який доступний будь-якому користувачеві Інтернету, що звертається за цією адресою" [21 с. 54]. Отже, науковець визначає веб-сайт як систему, сукупність електронних документів, окрім цього, наголошує, що веб-сайт є предметом авторського права, оскільки це завершений аудіовізуальний твір.

На думку Ж. Рожньової, веб-сайт варто розглядати як складний інформаційний ресурс, що містить сукупність завершених повідомлень (текстів), об'єднаних, як правило, загальною тематикою, а інколи пов'язаних між собою лише опосередковано [13]. До веб-сайту входять окремі веб-документи, що дає підстави розглядати його як одиничний елемент мережі, наприклад, окремий веб-сайт у складі електронних каталогів інтернет-ресурсів. Але сам принцип гіпертекстової організації інформації не дозволяє оперувати веб-сайтом як єдиним цілим [13].

Л. Чекмарьова розглядає веб-сайт як документально-інформаційну систему, оскільки йому притаманні всі ознаки такої системи у класичному розумінні: наявність масиву документів, засобів інформаційного пошуку, техніко-технологічних незважаючи на широке використання терміна "веб-сайт", у спеціалізованій літературі з мережевих технологій здебільшого увага приділяється його технічним та технологічним засобам фіксування, зберігання та подання інформації, що існує у вигляді організованої сукупності електронних документів та їхніх зв'язків [22].

Отже, були зроблені спроби виявити елементи електронного документа у складі веб-сайту, але цей підхід не був комплексним; аспектам. Тому дуже актуальним та перспективним є розгляд інформаційної складової веб-сайту (зокрема електронних навчальних документів, розміщених на ньому) з документознавчих позицій.

На офіційних веб-сайтах ВНЗ подано не тільки інформацію загального ознайомчого характеру, а й електронні версії навчальних посібників, методичні матеріали, контрольні завдання або самостійні електронні навчальні документи тощо. Так, веб-сайт, що презентує ВНЗ в інформаційно-освітньому інтернет-середовищі, містить певну кількість електронних навчальних документів, яким притаманні не тільки власні особливості, а й технологічні властивості веб-сайту.

А його, особливо за наявності інтерактивних та динамічних елементів, складно ідентично перенести на паперовий носій, тобто для веб-сайту принципово важливою є цифрова (електронна) форма існування — спосіб фіксації інформації, який дає змогу забезпечити її збереження, опрацювання, розповсюдження та представлення користувачеві за допомогою засобів комп'ютерної техніки. Відповідно й документи, що містяться на веб-сайтах, найчастіше називають "інтернет-публікаціями", що підкреслює їх інтернет-технологічну особливість у порівнянні не тільки з "паперовими", а й з "електронними", які зазвичай створюють як електронні аналоги паперових документів.

ЕНД, розміщені на офіційному веб-сайті ВНЗ, виконують усі функції, властиві паперовим навчальним документам. Але презентаційний характер веб-сайту забезпечує ефективніше виконання функцій електронних навчальних документів у порівнянні із паперовими. Наприклад, комунікаційна функція полягає у розширенні комунікаційних зв'яз-

ків, опосередкованих друкованим навчальним документом як усередині ВНЗ, так і за його межами. Обмін навчальними документами в процесі комунікації ВНЗ значно прискорюється, скорочується його тривалість. Так, якщо студент узяв друкований примірник у бібліотеці ВНЗ, то інший не має можливості отримати той самий підручник, поки перший студент не поверне його до бібліотеки. А електронний підручник, розміщений на веб-сайті ВНЗ, доступний необмеженому колу користувачів, крім того, він забезпечує динамічне спілкування між суб'єктами комунікації: студентами, викладачами, співробітниками ВНЗ тощо.

Веб-сайт надає нові можливості взаємодії документа з його потенційними користувачами, оскільки уможливує: інтерактивний доступ до електронних навчальних документів, незалежно від територіального місцезнаходження користувача; оперативне висвітлення діяльності ВНЗ через публікації новин, оглядів, каталогів видань, а також наукових, методичних і практичних матеріалів; використання сучасних засобів спілкування та обміну документальною інформацією — електронної пошти, інтерактивних конференцій, форумів тощо [10]. За допомогою цього веб-сайт ВНЗ реалізує численні завдання та функції електронної навчальної документації на якісно новому рівні; надає нові види освітніх послуг населенню; відкриває перспективи для широкого ознайомлення з досягненнями багатоаспектної діяльності ВНЗ в ІПКП. Веб-сайт дає змогу широкому колу користувачів, враховуючи переваги віддаленого доступу, здолати географічні, часові та інші межі доступу до інформаційних та документальних ресурсів ВНЗ.

Призначення і мета електронних навчальних документів веб-сайту ВНЗ спрямовані на задоволення потреб користувачів різних рівнів (професорсько-викладацького складу, педагогів-практиків, управлінських кадрів, освітянських, методичних і наукових працівників, абітурієнтів, студентів, аспірантів, здобувачів, практикантів, випускників ВНЗ тощо) та широких кіл громадськості з пріоритетних питань розвитку освітньої системи. Основу інформаційних запитів і, відповідно, потреб користувачів веб-сайту ВНЗ становлять: електронна навчальна документація; інформація щодо нормативно-правових аспектів організації освітнього процесу; інформація про сучасний стан освіти, новітні наукові досягнення, історико-культурні відомості тощо, пов'язані з певним ВНЗ; каталоги сучасних освітніх, наукових, методологічних, методичних, виховних, культурно-просвітницьких технологій, методик викладання та контролю за освітньою діяльністю ВНЗ; особливості та напрями вищої освіти; сучасні методи організації виховної роботи у вищій; пріоритетні напрями його навчальної та наукової діяльності.

Таким чином, саме інформаційні запити та потреби користувачів визначають змістовну складову веб-сайту ВНЗ. Тому в подальшому варто сконцентруватися на вивченні цільового та користувацького призначення веб-сайту ВНЗ. Це забезпечить ефективніший та продуктивніший навчальний процес, обмін знаннями, належний рівень комунікації та функціонування електронної навчальної документації в інтегрованому інформаційно-комунікативному просторі вищого навчального закладу.

Список використаної літератури

1. Філіпова Л. Я. Інформаційно-комунікативні прояви ресурсного потенціалу Інтернету / Л. Я. Філіпова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2010. — № 2. — С. 44—48.
2. Швецова-Водка Г. М. Документальна комунікація як об'єкт загальної теорії документології / Г. М. Швецова-Водка // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2010. — № 2. — С. 49—53.
3. Про електронний цифровий підпис : Закон України № 852-IV від 22.05.2003 р. : за станом на 22 травня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України — 2003. — № 36. — С. 276.
4. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України № 851-IV від 22.05.2003 р. : за станом на 22 травня

- 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 36. — С. 275.
5. Шелестова А. М. Навчальна документація сучасного університету: особливості класифікації / А. М. Шелестова // Вісник Харківської державної академії культури. — 2009. — Вип. 28. — С. 77—86.
6. Вуль В. А. Электронные издания / В. А. Вуль. — М. ; СПб. : Петербург. ин-т печати, 2001. — 308 с.
7. Філіпова Л. Я. Документально-електронні комунікації в умовах інформатизації освіти / Л. Я. Філіпова // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI ст. : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. — Одеса, 2009. — С. 18—20.
8. Слободяник М. С. Бібліотека. Документ. Комунікації : вибр. пр. / М. С. Слободяник ; уклад. О. Г. Кириленко ; за наук. ред. В. Г. Чернеця. — К. : Ліра-К, 2010. — 308 с.
9. Христочевский С. А. Электронный учебник — текущее состояние / С. А. Христочевский // Компьютерные инструменты в образовании. — 2001. — № 6. — С. 3—10.
10. Иванченко Д. А. Системный анализ дистанционного обучения : монография / Д. А. Иванченко. — М. : Союз, 2005. — 192 с.
11. Кулешов С. Г. Документознавство: історія. Теоретичні основи / С. Г. Кулешов. — К. : ДАКККІМ, 2000. — 163 с.
12. Кулешов С. Г. О понятии электронный документ / С. Г. Кулешов // Документация в информационном обществе: электронное делопроизводство и электронный архив : докл. и сообщ. на Шестой междунар. науч.-практ. конф. — М., 2000. — С. 54—57.
13. Рожнёва Ж. А. Web-документы: проблема определения и классификации / Ж. А. Рожнёва // Документ в системе социальных коммуникаций : сб. материалов III всерос. науч.-практ. конф. с междунар. участием, (Томск, 25—26 октября 2007 г.). — Томск, 2008. — С. 55—60.
14. Рысков О. И. Управление веб-документами / О. И. Рысков // Секретарское дело. — 2004. — № 7. — С. 41—44.
15. Электронные издания. Основные виды и выходные сведения : ГОСТ 7.83—2001. — Минск : Межгосударств. совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2002. — 13 с. — (Межгосударственный стандарт СИБИД).
16. Залаев Г. З. Анализ и классификация электронных документов / Г. З. Залаев // Вестник архивиста. — 1999. — № 2/3. — С. 60—68.
17. Боброва Е. В. Интернет-документ как объект архивного хранения / Е. В. Боброва // Вестник архивиста. — 2000. — № 5/6. — С. 80—85.
18. Злобин Е. В. О некоторых проблемах классификации и описания электронных документов как исторического источника / Е. В. Злобин // Круг идей: электронные ресурсы исторической информатики : труды VIII Конф. ассоциации "История и компьютер". — М. ; Барнаул, 2003. — С. 7—36.
19. Рысков О. И. Исследование нормативно-методического обеспечения и практики применения электронных документов в деятельности федеральных органов исполнительной власти Российской Федерации (1993—2004) : автореф. дис. ... канд. ист. наук / Рысков Олег Игоревич ; ВНИИДАД. — М., 2004. — 26 с.
20. Семилетов С. И. Проблемы охраны авторских прав в российском секторе Интернета / С. И. Семилетов // Проблемы информатизации. — 2000. — № 3. — С. 52—59.
21. Семилетов С. И. Формирование коллекций из Интернет-документов и проблемы авторского права / С. И. Семилетов // Вестник архивиста. — 2003. — № 5. — С. 258—274.
22. Чекмарьова Л. О. Веб-сайт обласної державної адміністрації України як документально-інформаційна система: засади функціонування, структура, зміст : автореф. дис. ... канд. іст. наук / Любов Олександрівна Чекмарьова ; Держ. ком. арх. України, Укр. НДІ архів. справи та документознав. — К., 2008. — 19 с.

В статье рассмотрены предназначение, характеристики, особенности и преимущества электронной учебной документации как содержательной составляющей веб-сайта высшего учебного заведения.

This article presents the purpose, characteristics, features and advantages of training electronic documentation as part of the content of the university web-site.

Надійшла в редакцію 26 березня 2013 року